16

Неофіційний переклад

Пану Віталію Кличку
Голові Київської міської ради

Київ, 16 листопада 2016 року

Шановний пане Голово,

Хочу зазначити, що з великим задоволенням спостерігаю за динамічним розвитком відносин між Туреччиною та Україною та збільшенню двосторонніх контактів у цьому контексті. Я також бажаю, щоб згадані контакти в цей період посилилися між різноманітними губерніями Туреччини та областями України. Я відчув необхідність написати цього листа для того, щоб довести до Вашої уваги питання, яке потенційно може створити труднощі в наших позитивних двосторонніх відносинах.

Як вам відомо, процес занепаду Османської Імперії розпочався ще напередодні Першої світової війни в результаті проникнення європейського колоніалізму, хвиль націоналізму та внаслідок довготривалого військового стану. В період 1864-1922 рр., коли відбувався розпад Османської Імперії, загинуло близько 4,5 мільйони османських громадян, а також близько 5 мільйонів підданих Османської Імперії були виселені з батьківщини на Балканах та Кавказі та були вимушені переселитися до Анатолії та Стамбула. Вірмени, так само як і інші народи, що населяли Імперію, також пережили багато болю. Велика кількість безневинних жертв та вигнання з батьківщини стали спільною долею для усіх національностей, які проживали на землях Османської Імперії.

Навіть сьогодні гіркі наслідки подій 1915 року продовжують завдавати болю туркам та вірменам. Суперечливі, а тому непримиренні національні тлумачення історичних подій 1915 року заважають висловленню співчуття та подоланню самокритики, які необхідні для примирення. Для того, щоб примирити турецький та вірменські погляди на історію, необхідно об'єктивно вивчити те, як сталася ця трагедія, та висвітлити її справжній історичний контекст, включаючи динаміку причин та наслідків. Тоді як рішення та закони, що підтримують вірменські тези, які приймають парламенти деяких країн та місцеві ради щодо згаданого питання у відповідь на спроби націоналістичних вірменських діаспор у країні та регіоні, не сприяють цій цілі.

Через відсутність політичного, наукового чи юридичного консенсусу щодо визначення згаданих подій, відчувається необхідність відмежування згаданими рішеннями та законами, прийнятими урядами та парламентами, ці закони можуть бути скасовані національними та міжнародними судовими органами чи оголошені як ті, що суперечать праву. Навіть найсвіжіший приклад це - Андський парламент, членами якого є Перу, Болівія, Еквадор, Колумбія та Чилі, новим рішенням від 20 жовтня 2016 року проголосив «недійсним» рішення, яке визначало події 1915 року як «геноцид» та було прийнято 17 вересня 2016 року. Раніше схожі рішення були прийняті законодавчими зборами бразильських штатів Амазонас та Еспіріто Санто.

Київська міська державна
адміністрація
15.12.2016 № 42326

Шановний пане Голово,

Наскільки Вам відомо, схожі проекти рішень можуть подаватися час від часу в Україні до Верховної Ради та деяких обласних рад. Я гадаю, що Ви також надаєте значення збереженню парламентами поваги та надання українському народові вірних відомостей щодо історичних подій.

У зв'язку з цим, я бажаю, щоб Ви взяли до уваги викладені вище питання у разі внесення на порядок денний схожих проектів у найближчому майбутньому, та демонстрували підхід, тотожний виваженій позиції української держави з делікатних для Туреччини питань. Я хочу повідомити Вам, що у будь-який час готовий надати Вашій Високоповажності та шановним членам міської ради відомості та документи стосовно підходу турецької сторони до зазначеного питання.

З повагою,

/підпис/

Йонет Дж. Тезель

Посол Турецької Республіки в Україні

Sayın Vitaliy Kliçko
Kiev Şehri Belediye Meclisi Başkanı

Kiev, 16 Kasım 2016

Sayın Başkan,

Türkiye ile Ukrayna arasındaki ilişkilerin hızla gelişiyor olmasından ve buna bağlı olarak karşılıklı temaslarda yaşanan artışdan büyük bir memnuniyet duymaktayım. Önümüzdeki bu dönemde bu temasların Türkiye'nin çeşitli illeri ile Ukrayna'nın bölgeleri arasında da yoğunlaşmasını temenni etmekteyim. Bu mektubu, içinde bulunduğumuz olumlu ortamda ikili ilişkilerimizde sorun yaratma potansiyeline sahip bir konuyu dikkatinize getirmek üzere kaleme alma ihtiyacı hissettim.

Bildiğiniz gibi Osmanı İmparatorluğu'nun çöküş süreci Avrupa sömürgeciliği ile milliyetçilik akımları ve sürekli savaş hali sonucunda, Birinci Dünya Savaşı'ndan önce başlamıştır. Osmanlı İmparatorluğu'nun dağılma dönemini teşkil eden 1864-1922 yılları arasında yaklaşık 4,5 milyon Osmanlı vatandaşı hayatını kaybetmiş, yaklaşık 5 milyon Osmanlı vatandaşı da Balkanlar ve Kafkaslardaki anayurtlarından sürülerek Anadolu ve İstanbul'a yerleşmek zorunda kalmışlardır. Bu dönemde İmparatorluğu oluşturan diğer unsurlar gibi Ermeniler de büyük acılar yaşamış, birçok masum can kaybı ve anayurtlarından ayrılmak Osmanlı İmparatorluğu topraklarında yaşayan tüm topluluklar için ortak bir kader olmuştur.

1915 olaylarının travmatik sonuçları Türkler ve Ermenilere bugün dahi sıkıntı vermeye devam etmektedir. 1915 olaylarına ilişkin olarak birbirleriyle çatışan ve bir türlü uzlaşmayan ulusal tarih anlatıları, uzlaşı için gerekli empati ve özeleştirinin aşınmasına sebep olmaktadır. Türk ve Ermeni tarih anlatılarının uzlaştırılabilmesi için yapılması gereken, bu trajedinin nasıl gerçekleştiği hususunun nesnel şekilde incelenmesi ve doğru tarihsel bağlamın sebep-sonuç ilkesi ışığında ortaya çıkarılmasıdır. Hal böyle iken bazı ülke parlamentoları ve yerel parlamentoların bu ülke ve bölgelerdeki milliyetçi Ermeni diasporasının girişimleri üzerine konuya ilişkin olarak aldıkları Ermeni tezlerini destekleyen karar ve yasalar bu amaca hizmet etmemektedir.

Bu olaylarının ne şekilde tanımlanacağına ilişkin siyasi, bilimsel veya hukuki bir oydaşma bulunmamasından ötürü, Hükümetler parlamentoların aldığı sözkonusu karar ve yasalarlarla aralarına mesafe koyma ihtiyacı hissedebilmekte, bu yasalar ulusal ve uluslararası yargı organları tarafından iptal edilebilmekte veya hukuka aykırı ilan edilebilmektedir. Hatta son olarak, Peru, Bolivya, Ekvator, Kolombiya ve Şili'nin üyesi olduğu And Parlamentosu, 17 Eylül 2016 tarihinde aldığı ve 1915 olaylarının "soykırım" olarak tanımlandığı bir kararı 20 Ekim 2016 tarihinde aldığı yeni bir kararla "hükümsüz kıldığını" ilan etmiştir. Daha önce Brezilya'nın Amazonas ve Espirito Santo Eyaletleri Yasama Meclisleri de benzer kararlar almışlardır.

12 ГРУ 2016

Sayın Başkan,

Bildiğiniz üzere benzer karar tasarıları Ukrayna'da da zaman zaman Yüce Rada ve bazı Bölge Meclislerine sunulabilmektedir. Parlamentoların saygınlığını korumasına ve Ukrayna halkının tarihi olaylar hakkında doğru bilgilendirilmesine sizin de önem verdiğinizi tahmin etmekteyim.

Bu itibarla, önümüzdeki dönemde benzer tasarıların gündeme gelmesi halinde yukarıdaki hususları dikkate almanızı ve Ukrayna'nın bu konudaki dengeli ve Türkiye'nin hassasiyetlerini gözeten tutumuna koşut bir yaklaşım sergileyeceğinizi temenni eder, bu konuda Zat-ı alilerine ve Bölge Meclisi'nin değerli üyelerine Türk tarafının konuya yaklaşımına ilişkin bilgi ve belge sunmaya her zaman hazır olduğumu dikkatinize getirmek isterim.

Saygılarımla,

Yönet C. Tezel
Türkiye Cumhuriyeti Kiev Büyükelçisi